

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

PAPIAMENTSE TAAL EN CULTUUR MAVO

VAKINFORMATIE LANDSEXAMEN 2027

Departamento di Enseñansa Aruba
Stadionweg 37
Tel: 5283400
Email: examen@ea.aw
Website: www.ea.aw

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

De vakinformatie wordt samengesteld door Departamento di Enseñansa Aruba en vastgesteld door de minister.

Inhoud

1. INLEIDENDE OPMERKINGEN	4
2. EXAMENPROGRAMMA	4
3. CENTRAAL EXAMEN	5
4. COMMISSIE-EXAMENS	5
5. BEREKENING EINDCIJFER	6
BIJLAGE 1 EXAMENSTOF	7
BIJLAGE 2 SCHRIJFVAARDIGHEID	9
BIJLAGE 3 LITERATUURLIJST	10
BIJLAGE 4 PRESENTATIE/GESPREK	11

1. Inleidende opmerkingen

Het landsexamen Papiamentse taal en cultuur mavo bestaat uit een centraal schriftelijk examen en commissie-examens. Beide onderdelen zijn verplicht. Voor het vak Papiamentse taal en cultuur mavo zijn er drie (3) commissie-examens: twee (2) schriftelijke en één (1) mondeling examen. In het examenprogramma staat onder andere vermeld welke examenstof centraal wordt getoetst en welke delen via de commissie-examens aan bod komen.

2. Examenprogramma

In [Bijlage 1](#) staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk(e) examen(s) de vaardigheden en kennis getoetst worden.

Tabel 1 verdeling van de vaardigheden en kennis over de verschillende examens

Examen eenheden Papiamentse taal en cultuur	Centraal examen	DEEL 1 Schriftelijke commissie-examen	DEEL 2 Schriftelijke commissie-examen	Mondelinge commissie-examen
Oriëntatie op leren en werken	ja	ja	ja	ja
Basisvaardigheden	ja	ja	ja	ja
Leervaardigheden in het vak Papiament	ja	ja	ja	ja
Leesvaardigheid	ja	nee	ja	nee
Luister- en kijkvaardigheid	nee	nee	nee	ja
Gespreks- en spreekvaardigheid	nee	nee	nee	ja
Schrijfvaardigheid	nee	ja	nee	nee
Literatuur	ja	nee	nee	ja
Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	nee	nee	ja	nee
Argumentatieve vaardigheden	nee	nee	ja	nee
Vaardigheden in samenhang	ja	nee	ja	nee

3. Centraal examen

Het centraal examen Papiamentse taal en cultuur voor de mavo is een **schriftelijk** examen en gaat over de exameneenheden die vermeld staan in [Bijlage 1](#).

Dit examen bestaat uit de volgende onderdelen:

- je leest teksten waarover je meerkeuzevragen en open vragen moet beantwoorden;
- je leest advertenties en beantwoordt vragen naar beeld en opmaak.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van het centraal examen.

Tabel 2 voorschriften voor het centraal examen:

Opdracht	Tijdsduur	Toegestane hulpmiddelen	Weging
Lezen van teksten en beantwoorden van vragen	150 minuten	Staat in de rooster van het centraal examen	1

4. Commissie-examens

De volledige examenstof wordt verdeeld over twee (2) schriftelijke commissie-examens (zie [Bijlage 2](#) en [Bijlage 3](#)) en één (1) mondeling commissie-examen (zie [Bijlage 4](#)), zoals aangegeven in het examenprogramma.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van de commissie-examens.

Tabel 3 voorschriften voor de commissie-examens

Commissie-examens	Opdracht	Tijdsduur	Herkansing mogelijk	Deelcijfer	Weging
DEEL 1 Schriftelijke commissie-examen	Schrijven van een beschouwing of betoog	90 minuten	ja	a	0.3
DEEL 2 Schriftelijke commissie-examen	Schriftelijk beantwoorden van vragen over de gelezen werken en poezieanalyse	90 minuten	nee	b	0.4
Mondelinge commissie-examen	Presentatie en gesprek naar aanleiding van een artikel	Vorbereiding/opruiming: 3-5 minuten Presentatie : 5-8 minuten <u>Gesprek</u> : 3-5 minuten Totaal : 15 minuten	nee	c	0.3

5. Berekening eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het commissie-examen.

Het cijfer voor het commissie-examen wordt berekend door elk van de deelcijfers te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor, de resultaten bij elkaar op te tellen en de uitkomst vervolgens af te ronden op 1 decimaal.

Eindcijfer=

(cijfer centraal examen + cijfer commissie-examen) gedeeld door 2, afgerond op een heel getal.

Bijlage 1 Examenstof

Leesvaardigheid

Bij het lezen van een tekst in het Papiamentu kun je:

- aangeven wat voor een tekst het is;
- relevante informatie opzoeken;
- de belangrijkste informatie eruit halen;
- aangeven hoe de tekst is opgebouwd;
- verbanden tussen teksten of tekstdelen aangeven en conclusies trekken;
- details begrijpen;
- hypothese en feiten herkennen en onderscheiden
- kennis van land en samenleving gebruiken om teksten te begrijpen;
- strategieën gebruiken om een onbekende formulering te begrijpen;
- de bedoeling, de opvatting of het gevoel van de auteur begrijpen.

Luister- en kijkvaardigheid

Tijdens een gesprek in het Papiamentu kun je:

- vragen begrijpen die gesteld worden;
- informatie begrijpen die gegeven wordt;
- strategieën toepassen om je gesprekspartner (beter) te begrijpen;
- conclusies trekken met betrekking tot bedoelingen, opvattingen en gevoelens van je gesprekspartner;
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van het gesprek;
- strategieën gebruiken om een onbekende formulering te begrijpen;
- de woorden van je gesprekspartner gebruiken in jouw reacties;
- kennis van land en samenleving gebruiken om je gesprekspartner te begrijpen.

Gespreksvaardigheid

Tijdens een gesprek in het Papiamentu kun je:

- adequaat reageren;
- informatie vragen en geven;
- je mening en gevoelens uiten, en argumenten formuleren;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- strategieën toepassen om het gesprek gaande te houden;
- je taalgebruik, toon en houding aanpassen aan je gesprekspartner en het doel van de communicatie;
- strategieën gebruiken om een formulering te vinden voor woorden of uitdrukkingen die je niet kent.

Spreekvaardigheid (presentatie)

Je kunt mondeling in het Papiamentu:

- informatie die je verzameld hebt, presenteren en daarbij rekening houden met doel en publiek;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- standpunten en argumenten verwoorden.

Schrijfvaardigheid

Je kunt schriftelijk in het Papiamentu:

- adequaat communiceren met andere doeltaalgebruikers;
- informatie vragen en geven;
- je mening en gevoelens uiten en vragen naar die van anderen;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- standpunten en argumenten formuleren;
- informatie gebruiken uit gegeven bronnen;
- adequaat informatie uit een woordenboek gebruiken.

Literatuur:

Je kunt:

- verschillende soorten fictiewerken herkennen
- het denken en handelen van personages in het fictiewerk beschrijven
- de in het fictiewerk beschreven situatie onder woorden brengen.
- de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten
- een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.
- kenmerken van fictie in een fictiewerk herkennen met betrekking tot tijd, ruimte, opbouw en thema.
- relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren.

Bijlage 2 Schrijfvaardigheid

Voorbeelden van opdrachten in dit onderdeel zijn: het schrijven van een eenvoudige persoonlijke e-mail, een brief, een blogbijdrage, een artikel, eenvoudige notities en boodschappen en/of het invullen van een formulier.

Bijlage 3 Literatuurlijst

De volgende **drie boeken** zijn verplicht voor het schriftelijke commissie-examen Papiamentu deel 2 (literatuurexamen):

Titel:	Auteur:
1. Caimin su secreto	Diana Lebacs
2. No yora canto di lama	Richard Piternella
3. Tres diferente ruta	Herman Hennep

Bijlage 4 Presentatie/gesprek

Het mondelinge commissie-examen begint met jouw posterpresentatie/ PowerPointpresentatie. Je houdt de presentatie in het Papiamento. Na afloop stelt de examinerer enkele vragen over jouw artikel. De presentatie zal maximaal 15 minuten duren (3 tot 5 minuten voorbereiding/opruiming, 5 tot 8 minuten presenteren en 3-5 minuten vragen).

Onderwerp

Je bent vrij in de keuze van het onderwerp. Kies een recent artikel uit een krant, tijdschrift of website van minimaal 600 en maximaal 800 woorden. De examinatoren moeten dit artikel voorafgaand aan de presentatie goedkeuren. Mail het artikel naar de unit Toetsen en Examens (waaronder het landsexamen valt) via e-mailadres: landsexamen.mavo@gmail.com. De uiterlijke inleverdatum hiervoor staat vermeld in het tijdschema van het landsexamen 2026-2027.

Neem op de dag van de presentatie het artikel in tweevoud mee.

Poster/ PowerPoint

Minimaal A3-formaat. Op de poster staan een titel, illustraties en weinig tekst (maximaal 10 trefwoorden). Je mag ook een PowerPointpresentatie gebruiken. In geval van een PowerPointpresentatie dien je zelf een laptop mee te nemen.

Presentatie

Je houdt de presentatie aan de hand van de poster/ PowerPoint. Je mag geen aantekeningen gebruiken.

Beoordeling

De presentatie wordt beoordeeld op inhoud, taalgebruik, de beantwoording van eventuele vragen en algemene presentatievaardigheden.